

Teemalliset kulttuurireitit

30.9.2025

outdooractive

ELLARE

Yhteistyössä

ELLARE

Matkailun kehittämiseen erikoistunut asiantuntijayritys vuodesta 1995.

- Maailman laajimman luonto- ja aktiviteettimatkailualustan ja teknologiatoimittajan **Outdooractiven** Suomen edustaja.
- Toteutamme erilaisia valmennuksia, hanke- ja rahoitushakuja sekä yrityksille että muille organisaatioille, laadimme erilaisia kehittämissuunnitelmia ja sekalaisia muita toteutuksia kuten sisällöntuotantoa ja matkailupalveluiden suunnittelua ja liiketoiminnan konseptointia
- Useita matkailun tuotteistamis- ja suunnitteluoppaita entisen Matkailun edistämiskeskuksen ja nykyisen Visit Finlandin toimeksiannosta, joista viimeksi ilmestynyt **Luontoaktiviteettien tuotesuositukset 2020** ja **Inklusiivisen matkailun opas 2021**, **Matkailuyrityksen kansainvälistymisopas 2024**.
- Minä olen Pirjo Räsänen, Ellare Oy:n perustaja, Nice Group Consulting Oy:n partneri, Outdooractive AG maajohtaja, Visit Finland Akatemia, CMC-sertifioitu liikkeenjohdon konsultti.

Pirjo Räsänen

Webinaarin sisältö

Taustaa teemallisista
kulttuurireiteistä

Asiaa reitin
suunnittelusta ja
toteutuksesta

Esimerkkejä

- Kesto noin 45 min + lopussa kysymykset, vastaukset ja keskustelu
- Kysymykset chatiin koko esityksen ajan
- Mikrofonit ja kamerat kiinni, Esitys tulee jakoon

Taustaa kulttuurireiteistä ja reitittämisestä

Euroopan neuvoston kulttuurireitti

Teema liittää toimet ja verkostot kulttuurireitiksi, joka voi olla:

- historiallinen tai käytössä oleva tie, reitti tai väylä (maalla tai vesillä)
- sellaisten kohteiden verkosto, joita historialliset, kulttuuriset tai luonnon tai kulttuuriympäristön merkitykset liittävät yhteen
- määrätty maantieteellinen alue, jota yhteinen teema yhdistää
- reitti, joka halkoo alueita ja maita, ja jonka liittää yhteen ja jota luonnehtii jokin historiallinen, taiteellinen tai yhteisöllinen ilmiö

"Kulttuurireitti: Kulttuurin, kulttuuriperintökasvatuksen ja matkailun yhteistyöhanke, jonka tavoitteena on kehittää ja edistää reittiä tai reitistöä, joka perustuu sellaiseen historialliseen reittiin, kulttuurikäsitteeseen, -hahmoon tai -ilmiöön, jolla on kansalliset rajat ylittävä merkitys yhteisten eurooppalaisten arvojen ymmärtämisessä ja arvostamisessa."

CM/Res(2013)67

Reittien kehittäminen Suomessa

- Reittien kehittäminen on vasta viime vuosina lähtenyt kunnolla käyntiin Suomessa
- Ensin on tuotteistettu useimmiten **luontoon pohjautuvia reittejä**. Tavoitteena profiloida ja tuotteistaa kohdetta, kehittää alueen elinvoimaisuutta ja pidentää viipymää.
- Sisällöt ja reittien tarinat ohjaavat kohteen profiloitumista, tuotteistamista ja markkinointia
 - esim. vaativat maastopyöräilyreitit
 - kulttuurisisällöt: kulttuurimatkailijat, kuten esim. arkkitehtuurista, taiteesta, historiasta kiinnostuneet
 - mutta esim. pyörämatkailijoita kiinnostaa sekä kulttuuri että luonto, 50%/50%
- **Kiertomatkareittien** kehittäminen on nyt vauhdittunut ja useita hankkeita käynnissä. Tavoitteena pysäyttää ohiajavia, ohjata matkailijoita pienempiin kohteisiin, pidentää viipymää, tasata sesonkeja
- Kiertomatkareitit eivät ole sama kuin matkailutie. Keskeisin ero on sisältö.

TARINALLISTETTU REITTI -vain mielikuvitus on rajana

- Lukuisia hyötyjä:
 - Opettaa ja ohjaa ihmisten käyttäytymistä: houkuttelee tutustumaan ympäristöön, leikkimään, viihtymään tehtävien parissa
 - Rauhoittaa ja rentouttaa, vie pois arjesta ja lisää hyvinvointia
 - Vahvistaa paikallisidentiteettiä
 - Matkailun liiketoiminnan perusta
- Pituus voi olla muutama sata metriä - tuhansia kilometrejä
- Omatoimisesti-opastettuna, yksin-ryhmässä, lihasvoimin-moottoriajoneuvolla, maata pitkin -lentäen, muutama tunti – kuukausia
- Autolla, junalla, kävellen, pyörätuolilla, lastenvaunuja lykkien, hiihtäen, meloen, lumikengillä, ratsastaen, uiden.....

TARINALLISTETTU REITTI -vain mielikuvitus on rajana

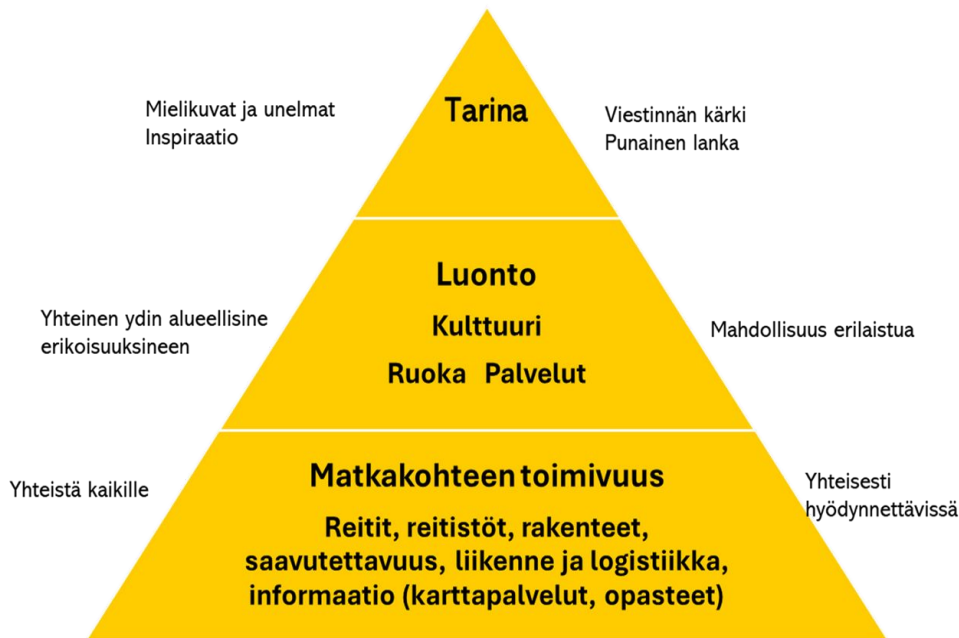
Tarinareitti voi olla kiehtova kyläkävely, joka tutustuttaa perinteisiin, luontopolku, joka avaa metsän ääniä ja kasviston salaisuuksia, tai pyöräilyreitti, joka johdattaa taiteen ja kulttuurin maailmaan.

Tarinat tekevät reitistä ainutlaatuisen, antavat sille hengen sekä jättävät asiakkaalle pysyvän muistijäljen. Tarina muuttaa reitin elämykseksi.

Tarinakone Oy, Anne Kalliomäki

Tarina kärkenä

Kokonaisvaltainen ajattelutapa, joka mahdollistaa:

- palveluiden kehittäminen, tuotteistaminen, markkinointi
- erilaistuminen ja oman brändin vahvistaminen
- reittien, reitistöjen ja rakenteiden kehittäminen: oma muotokieli, materiaalivalinnat, VAU-rakenteet
- Paikan henki, profiili
- asiakaskokemus: suorittamisesta syvempään, immersiiiviseen kokemukseen

Tarinareitti voi olla kiehtova kyläkävely, joka tutustuttaa perinteisiin, luontopolku, joka avaa metsän ääniä ja kasviston salaisuuksia, tai pyöräilyreitti, joka johdattaa taiteen ja kulttuurin maailmaan.

Tarinat tekevät reitistä ainutlaatuisen, antavat sille hengen sekä jättävät asiakkaalle pysyvän muistijäljen. Tarina muuttaa reitin elämykseksi.

- Enemmän elämyksellisyyttä reiteille
- Reitteihin linkittyminen elämysten kautta
- Reittien tarinoiden kautta tuotteistamista
- Reittien tarinat yritysten markkinointiin
- Reittien tarinoista myytäviä tuotteita
- Reittien tarinat osana aluebrändäystä

Kulttuurireitti, joka houkuttaa

1) Reitti

- Joka kokoaa yhteen kulttuuria ja siihen liittyviä mielenkiinnon ja tarinakohteita eism. maisemia, käyntikohteita
- Jolla teema

2) Palvelut

- Jonka varrella on palveluita: taukopaikkoja, ruokaa, majoitusta
- Joka on saavutettavissa julkista liikennettä käyttäen

3) Löydettävyys ja ostettavuus

- Joka löytyy digitaalisista karttapalveluista, portaaleista ja verkkosivuilta
- Joka on ostettavissa monin eri tavoin ja monesta eri kanavasta

Kulttuurin arvo

Spring lähdevesi
0,5L 12-pack
8,90 €
CandyTown Fin..
+ toimituskulu...
Sivustolta Go...

Vesipullo omalla
etiketillä 0,5 L
1,25 €
Matin Sakki Oy
+ toimituskulu...
Sivustolta Go...

Teemallisen kulttuurireitin rakentaminen

Teemallisen kulttuurireitin muodostamisen kriteereitä

Lähtökohtana on kulttuurin esille tuominen

- Tunnettuus ja vetovoima: Kohdennettavuus, erottuvuus muista reiteistä, kiehtova tarina, kestävä kehitys ja vastuullisuus
- Saavutettavuus ja käytettävyys: Rengasreitti vs. janareitti, liikenneyhteydet, parkkipaikat, palveluiden läheisyys, liittyminen laajempaan reittiverkostoon
- Matkailupalvelut: Majoitusyritysten läheisyys/saavutettavuus, kahvila- ja ravintolapalveluiden läheisyys, väline- ja varustevuokraus reitille, opaspalveluiden saatavuus, tuotteistetut palvelut tai matkapaketit
- Jos on kysymys luonnossa kulkevasta reitistä niin reitin kunto ja ylläpito: Polun kunto, taukopaikkarakenteiden kunto ja siisteys, ympärivuotisuus

Teemallisen kulttuurireitin rakentaminen

- Määrittely:
 - Kenelle ja mihin tarkoitukseen kehität reittiä?
 - Mitkä kohteet tukevat kohderyhmän tarpeita ja omia tavoitteitasi?
 - Tunnistatko kohderyhmän tarpeet?
- Reitin kohteiden kartoittaminen ja karsiminen*3
- Reitin ydintarina on kaiken kehittämisen punainen lanka, kohteiden tarinat
- Reitin tuotteistaminen ja digitalisointi
 - Tuotteistaminen: Anna reitille nimi (50-60 merkkiä), luonnosteile ingressiteksti (150-180 merkkiä) ja pura ingressi reitin kuvaukseksi (800-1.000 merkkiä). Tee reittipiirto kartalle. Mieti ja kartoita millaisia kuvia ja muuta aineistoa tarvitset
- Oheispalveluiden tuotteistaminen
- Visualisointi, modernit keinot elävöittää tarinat

Kohderyhmät ja potentiaali

LUONTO JA LÖYTÄMINEN

 Nature lover

 Lifestyle traveller

 Culture traveller

 Foodie

 Group traveller

 LGBTQ+ traveller

KULTTUURI JA OPPIMINEN

VIIHDE JA HYVINVOINTI

 City life enthusiast

 Sun & beach lover

 Wellbeing seeker

URHEILU JA AKTIVITEETIT

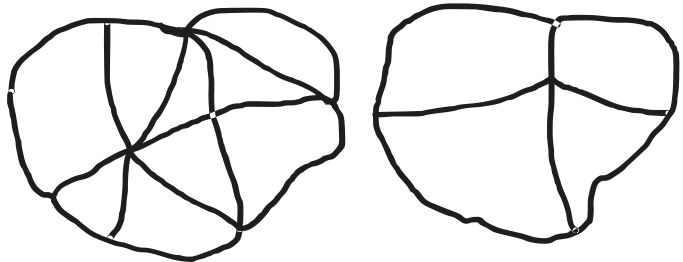

 Outdoor explorer

 Active hobbyist

Teemallisen kulttuurireitin rakentaminen

1) Kokonaisuus, joka ei hajoa ja risteile sinne tänne

- Johdonmukainen
- Kohdennettu
- Selkeä
- Ei sisällä kaikkia mahdollisia kohteita ja vaihtoehtoja
- Turvallinen
- Kertoo tarinaa linkittyen alueen muihin tarinoihin

2) Viitoitus ja opasteet on tehty loogisesti

3) Tarinankerronnan keinot on hyödynnetty, saatavilla monessa eri muodossa ja kanavassa

Oheispalvelut

Puglia is a destination that should be on the radar for all Italy lovers and this holiday combines a discovery of its superb cuisine and wines with easy rambles among gently rolling landscapes. Explore the ancient Sassi quarter and gorge of Matera, visit the conical trulli houses of the Itria Valley and see how local cheeses, bread, olive oil and wines are produced.

- **Local specialties** - Visits to baker and butcher, producers of cheese, olive oil and wine
- **Tastings** - Sample delicious local cheeses, wines and regional dishes
- **Cooking** - Try your hand at making the local orecchiette - 'little ear' pasta

Nuotiokokkailutyöpaja

Kokkaa kolmen ruokalajin nuotioillallinen

Järjestäjänä Arctic Sky

LÄHETÄ VIESTI

500 parasta Suomi-elämystä

Arctic Sky, Suomi

Saatavilla kielillä suomi ja englanti

2.5 tuntia

5 paikkaa per tapahtuma

torstaina, 05. marraskuuta 2020 klo 17:00 (GMT+2)

Mitä tulemme tekemään

Piirakkapaja Hotelli Golden Dome, Iisalmi

Tervetuloa nauttimaan elämyksellisestä illallisesta
Nuuksion kansallispuistoon!

Kuka tekee ja mitä maksaa

- Tarinoiden kerääminen: yleensä tehdään hankkeen turvin. Kustannus riippuu todella paljon alueen laajuudesta
- Jalostaminen: voi vaatia maastossa liikkumista, työpajoja ja ideointia. Vaikeinta on yleensä rajaaminen ja kohdentaminen. On eroteltava ydintarina, joka yhdistää kaikkia ja sen “valuttaminen” alaspäin yksittäisiin kohteisiin
- Kohteen konseptointi: millainen brändi-ilme ja brändin elementit muodostuvat tarinan ympärille? Kustannukset: brändi-ilmeen ja elementtien toteuttaminen, brändi-materiaalien tuottaminen. Mainostoimistotyötä.
- Tarinoiden videot, kuvat ja digitalisointi: video- ja kuvatuotanto, tarinoiden tuottaminen digitaaliselle alustalle, ja digitaalisen alustan hankintakustannukset.
- Tuotteistaminen sisältää kaksi eri näkökulmaa: 1) myytävät palvelutuotteet toteutetaan yleensä työpajoissa, 2) maastossa tarvitaan opasteet ja “tarinataulut”.
- Viestintä ja markkinointi

Esimerkkejä

Case: Kulttuurimatkatkailureitit Iisalmi ja tienoot

Tuotteistettiin ja tarinallistettiin [6 kuntarajat ylittävää kulttuurireittiä](#) kohteineen

Vesi loi uutta

Tällä reitillä tututut Iisalmen ja tienoiden historiaa teollistumisen ja vesivoiman valjastamisen aikaan. Matkan varrella tutkailaan ruukkeja ja myllyjä.

Kirkot kestävät

Lähde tutustumaan Ylä-Savon kirkkoihin, jotka kertovat meille omin sanoin niin paikallisesta historiasta, kulttuurista, luonnosta kuin arkkitehtuuristakin.

Koljonvirran kestomaa

Iisalmen Koljonvirralla käyty taistelu jätti alueelle jälkensä ennen kaikkea tarinoiden muodossa. Tällä reitillä sukellat Suomen sodan aikaisiin tapahtumiin sotamarsalkka Sandelinin viitoittamana.

Luonto puhuttelee

Luonto puhuttelee -reitti tutustuttaa sinut Ylä-Savon mielenkiintoisimpiin luontokohteisiin, mystisiin tarinoihin ja upeisiin maisemiin. Pakkaa kameran lisäksi mukaan rutkasti selkkailumiehiä!

Ylä-Savon tarinareitit

Reitin pituus
↔ 27,0 km

Kuuntele tarinat
Outdooractivissa

Reitin pituus
↔ 362,1 km

Kuuntele tarinat
Outdooractivissa

Reitin pituus
↔ 20,2 km

Kuuntele tarinat
Outdooractivissa

Reitin pituus
↔ 442,5 km

Kuuntele tarinat
Outdooractivissa

Case: Kulttuurimatkailureitit Iisalmi ja tienoot

”...syryjään suuren maailman valtatieltä ja sen ihmisvirralta.”

Näin kirjoitti aikoinaan Juhani Aho kirjassaan Papin rouva, sen ensimmäisessä luvussa. Ylä-Savo on järvien, soiden ja metsien maata, usein myös erämaata. Kaukana suurten kaupunkien hälystä. Täällä kulkija pääsee rauhoittumaan. Ylä-Savon luonto kutsuu reiteille seikkailemaan ja rentoutumaan.

Ylä-Savossa kohtaavat savolaisen mentaliteetin. Täällä ihminen kohdataan ihmisenä ja haastellaan mukavia menneiden tullen. Elämänmyönteiset savolaiset yllättävät hersyvällä huumorilla. Pieni kiertely ja kaartelu jutustelussa kuuluu asiaan, täällä ei olla jäniksen selässä. Asioille annetaan aikaa, mennään eteenpäin reiteilläkin aina hetki kerrallaan.

Iisalmi ja tienoot

FI EN

Juhani Aho jalanjäljillä
Autokiertomatka kokoaa yhteen kansalliskirjailijamme Juhani Aho lapsuuden ja nuoruuden maisemat sekä kiehtovat tarinat. Sopii myös matkapyöräilijöille.

Kirkot kertovat
Lähde tutustumaan Ylä-Savon kirkkoihin, jotka kertovat meille omin sanoin niin paikallisesta historiasta, kulttuurista, luonnosta kuin arkkitehtuuristakin. Sopii myös matkapyöräilijöille.

Koljonvirran kertomaa
Autokiertomatka tutustuttaa Suomen sodan aikaisiin tapahtumiin sotamarsalkka Sandelsin voittamana. Sopii myös matkapyöräilijöille.

Luonto puhuttelee
Autokiertomatka tutustuttaa sinut Ylä-Savon mielenkiintoimpiin luontokohteisiin, mystisiin tarinoin ja upeisiin maisemiin. Sopii myös matkapyöräilijöille.

Luovasti maisemassa
Autokiertomatka Ylä-Savossa. Alue on inspiroinut monia taiteilijoita henkeäsalpaavilla maisemillaan ja kiehtovilla kulttuurihistoriallisilla kohteillaan. Sopii myös matkapyöräilijöille.

Museoretki mallasjuoman maailmaan, Iisalmi
OLVI-säätöön ylläpitämän Panimomuseon sydämenä sykkii nyt upea uusi immerssiivinen Olvin henki -kokemustila, jossa Olvin 145-vuotinen historia kerrotaan osana suomalaista panimoteollisuutta.

Case: Kulttuurimatkailureitit lisalmi ja tienoot

Blogi reiteistä

- Syntyi
 - Kokonaiskuva Ylä-Savon **historiasta ja kulttuuriperinnöstä** ja niiden roolista osana **kansallista historiaa ja identiteettiä** niin matkailijoille kuin paikallisille ja vapaa-ajan asukkaille
 - **Uusia tuotteita:**
 - Maisemamaalausta Väisälänmäen kansallismaisemassa
 - Juhani Aho-teemaiset opastetut kävelykierrokset
 - Tilly Soldan -aiheinen elämyksellinen illallinen lisalmessa
 - Nocturne Kartanohotellilla - lomaile suurten taiteilijoiden jalanjäljillä
 - Maadoittava luontokävely ja riippumattoalentoutus reitin kohteessa
 - Juhani Ahon jalanjäljillä -kiertomatka-ajelu bussilla, johon linkittyvät useat reitin varren yritykset

Case: Rothaarsteig

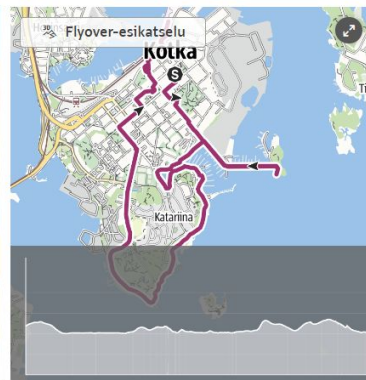
Case: Pertsa ja Kilu

< Takaisin Reitit - Suomi - Kotka - Kävelykierrros Pertsan ja Kilun kuvauspaikoilla Kotkassa

Jaa Kirjanmerkki Oma kartta Tulosta GPX

Kuva: Taavi Vartiainen, Visit Kotka-Hamina

Reitti Lisätietoja Reittiohje Saapuminen Kirjat ja oppaat Ajankohtaista Välineet ja varusteet

Kotkalaiset pojat Pertsu ja Kilu, seikkailevat saman nimisessä elokuvassa jonka on ohjannut Taavi Vartiainen. Elokuva on Kuvattu Kotkassa ja tällä kierroksella pääset tutustumaan kuvauspaikkojen ohella myös elokuvan tekemiseen vaikuttaviin asioihin.

Reitin oppaana toimii elokuvan apulaisohjaaja Joona Mielonen, joka itse esitti Pertsaa vuonna 2001 tehdyssä televisiotalioinnissa.

Tämä reitti kertoo Pertsu ja Kilu (2020) elokuvan kuvauksista ja siitä mitä elokuvan tekemisen taustalla tapahtuu.

Reitti on pituudeltaan 8,6 km, eikä reitti pidä sisällään vaikeita kulkuosuuksia.

Vaikeustaso

Pituus

9,8 km

Arvioitu kesto

3:00 t

Nousumetrit

7 m

Laskumetrit

12 m

Korkein kohta

14 m

Case: Nestorinrannan teemapolut

”Nestorinrannan alueella on 4 – 5 erilaista 1–2,6 km pituista teemapolkua. Pääpolkujen lähtöportti on pellon ja metsän rajassa lähellä päärakennusta.

Hyvinvointipolulle pääsee myös lauttarannasta rantapolkua pitkin. Lauttarannasta lähtee myös vajaan kilometrin pituinen **Metsänhaltijan kierros**, joka käy Metsänhaltijan majalla ja vie sieltä **Mytologiapolulle** ja sitä pitkin takaisin rantaan. Kierros on sen verran uusi, ettei se näy kartassa.

Polut kulkevat epätasaisessa maastossa ja märkinä vuodenaikoina poluilla voi paikoin olla vettä. Varustaudu siis sen mukaisin jalkinein. Talvella voit halutessasi vuokrata Nestorinrannasta lumikengät.”

MYTOLOGIAPOLKU

Mytologiapolku (1,2 km) lähtee päärakennuksen ruokasalista ja päättyy metsän kautta lettubaariin sisälle. Matkan varrella on tauluja, joissa kerrotaan vanhoista luontoon liittyvistä uskomuksista, kuten siitä, mitä tekemistä pyyllä on maailmanlopun kanssa.

Mytologiapolku on oikeastaan hiukan levinnyt Nestorinrannan alueelle muuallekin kuin polun varteen. Esimerkiksi päärakennuksen pihassa on uskomuksiin liittyviä tärkeitä puita ja lintuja. Mytologiapolulta on pisto Metsänhaltijan majalle, jossa on tarinoita metsänhaltijoista ja jossa voi hiljentyä lasten kanssa eläinsatujen maailmaan.